

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nalkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam 180. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 3 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, augusztus 8.

Fiu, vagy leány?

Nagybeeskerek, augusztus 8.

(Dak.) A minapában egy világhírű német folyóirat fölvetette a kérdést, hogy a szülők melyik nemet óhajtják gyermekeiknek: fiuk legyenek, vagy leányok?

A válaszok tömkelegében, mik csak úgy omlottak a folyóirat hasábjaira, nagyon nélkülöztük a magyar országgyűlés közjogi ellenzékének egyetemleges és egyöntetű választát.

Mert bizony a közjogi ellenzéknek Isten tudja hány árnyalata és frakciója önmagában is tépelődik a fölött, hogy ő voltaképen parlamenti szempontból fiu, vagy leány?

Hallottam valaha egy operettet, melyben a száználmas komikus szereplő egy rettenthetlen férfit s egy gyáva temperamentumu anya sarjadékként akként volt bemutatva, mint a kit elhatározó momentumoknál mindig cserben hagy az apjától örökölt szilaj vér, hogy annak az anyja balvére adjon helyet.

Szakasztott ilyen a mi szétdarabolt közjogi ellenzékünk.

Mikor ordítani kell, hazaárulásról esik szó, bömböl, föllármázza az egész országot s — mikor föltéve, de meg nem engedve, — az u. n. hazaárulás orvos-szereiről kellene gondoskodni, ott van, a hol az operettbeli komikus, tehetetlen, összedugott kézzel ül a „hegyen“.

Mikor aztán újból megriannak a harci kürtök s újból lehetségessé válik egy különben nyílt ponton megrohanni a szabadelvűség sziklavaráját, akkor a kisebb, de ádázabb és marconább fekete serege rohan elő a közjogi ellenzéknek s mig féktelentül védelmezni látszik a hazafiaságot, addig hadi dugárként becsempészett idegen fegyverekkel vivja a várat s a mi még jellemzőbb, idegen érdekek szögálatában áll a nemzet valódi érdekeivel szemben, mint egy hitvány bérene zsol-

dos csapat! Szerencse, hogy ez a fekete sereg kihalóban van.

Ha ilyen esetekben megszorítanak akár a tisztább vizű Kossuth-, akár a pocsolyaszagu Ugron pártot, a melyek különben is tele torokkal szidalmazták egymást, nem tudván, hogy mit felelnének arra a kérdésre, hogy melyik a fiu és melyik a leány?

Az egyik a másikat vádolná leányos gyöngeséggel s minden férfiaságot lehozna a másiktól.

Nem volna egészen igaza egyiknek sem, bár az asszonyos szószátyárkodás jellemző tulajdonsága mindkét árnyalatnak.

Nem volna pedig igazuk azért, mert mig a Kossuth párt az ifjonek férfi nemes, bár megvalósíthatlan idealizmusával áll a közélet porondján, addig az Ugron töredék a maga vadállatias, marcona brutálításával a vezér példáján tanulva, a nyers erő bizonyos mértékével rendelkezik. És mind a kettőben van valami férfiaság, — az egyikben éretlen, a másikban vad.

Az már más kérdés, hogy közéleti szempontból van-e akár melyiknek jogosultsága, különösen a mai államélet szövevényei között?!

Szerintünk nincs!

Valamint nincs helye a leányosság-nak sem.

Ember, önmagát fékezni tudó, nem légvárat építő s ködképeket hajszólo politika kell az országnak. Előre tekintő, óvatosan haladó s a nemzet egyéniségével, erejével, képességeivel, hajlamaival számoló.

Bármelyik ezektől eltér, ingoványokba vezet az ország.

Ha a szabadelvű párthoz intézték volna a kérdést, az rámutatott volna harminc éves multjára s annak eredményeire, egy szertien bebizonyítván azokkal férfias alkotó erejét.

Rámutatott volna Phönixként ujjá-

születtségére s nagyszabásu államépítő terveire, a mihez a jövőben készül.

Férfit volt a multban s az lesz a jövőben is!

... A közjogi ellenzék pedig most még kevésbé tudja, hogy fiu, vagy leány?!

A siketnémákról.

Nagybeeskerek, 1901. augusztus 8.

II.

Mit tehet a társadalom a siketnémák megmentésére?

Sokat. Mindent.

Allitson nekik iskolákat s teremtsen meg a lehetőséget, hogy minden egyes siketnéma ez iskolák látogathassa!

S mit tanulnak a siketnémák iskoláikban?

Először is — a hallás hiányában — a látás, tapintás és izomérés útján megtanulják az egyes beszédhangokat észrevenni és kiejteni. Mihelyt valamely szóban előfordul valamennyi hangot ki tudják ejteni, megtanulják a szó értelmét. Így jön egyik szó a másik után, a szavakból alakítottak először apró, majd hosszabb mondatok, s hovatovább megtanulnak a mi némáink beszélni.

Igen, kérem: beszélj!

Háta a szaktudomány és special-paedagógia mai előrehaladottságának, a néma is, kit az anyatermészet örök hallgatásra praedestinált s így kizárta az emberi társadalomból, megszólalván, megcáfolja a természetet s elfoglalja a tehetségénél és képességeinél fogva őt a társadalomban megillető helyet.

S éppen a beszéd az, a mely őt képessé teszi arra, hogy helyét a társadalomban elfoglalhassa. Ez képesíti őt arra, hogy embertársait megértse és hogy magát is megérttesse, saját gondolatait, észleleteit másokkal közölje.

De az iskola nemcsak nyelvét oldja meg a némának, hanem ismeretet is nyújt neki, természetadta tehetségeit fejleszti ki és megtessz mindent, hogy értelmes, jóra való, Istent, hazát és törvényt ismerő és tisztelő ember váljék belőle. 8 év alatt nagyjában mindazon közhasznú ismeretek birtokába juttatja őt, a melyeket a népiskola 6 év alatt nyújt ép érzékű tanítványainak. És hogy kinek kinek a természetadta tehet-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Elhiszed e?

Azt mondják rossz vagyok,
Tengernyi a vétkem,
Tán azért, hogy két ragyogó
Szembe belenéztem?

Mindenféle rosszat
Reám fognak azok,
Akiknek én a szemében
Szuró szálla vagyok.

Bűnnek mondják azt is,
Hogy szeretlek Téged
Es hogy az én bohém lelkem
Olyan rokon véled.

Elhiszed-e Édes,
Hogy olyan rossz vagyok?
Hisz abból áll minden vétkem,
Hogy a Te szemedbe néztem,
Mely észbontón ragyog.

Nagy Domokos.

Remény nélkül.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

„Zápor hullt az imént a földre vastag ereken. A rohanó habokra egy-egy esőcsepp hull még, aztán szétszakadoznak a felhők s olyan lesz az égbolt, mint a szegény ember kunyája.

Néhány percere kiált a nap is a fellegek közül... és ekkor napkeleten feltűnik, mint ragyogó hid: a szívárvány.

Elmerengve nézem Isten e nagyszerű munkáját s azon gondolkozom, hogy a hideg valót így váltja fel a képzetek szép világa is...

rövid időre. S mikor azt hinné az ember: im itt a boldogság, már el van nyerve az, egyszerre csak szétfoszlanak a remények, ledőlnek a kártyavárak... s eltűnik a szép-szép álom, mely hivatva lett volna boldogítani.

A képzet... és a való.

Szép és kedves a képzet s kegyetlen, hideg a való.

Egykor... valamikor... régen... enyém volt a képzetek szép világa... volt... fátyolt reá. Elfeledtem már... el akartam feledni.

Ifju leány beszél el ezt naplójában. Az előzményeket hadd mondjam el én. Hallgassanak meg. A Sió partján halad a leány. Körülte nyíló virágok tárják ki kelyhüket, hogy illatokkal kedveskedjenek neki. Tücsökök cirpelés és egy-egy méla béka kvartyogás az egyedüliek, mik a csendet megzavarják. Az ég alján lassan, nehékesen emelkednek feljebb a felhők. A leány siet. Elér a hidhoz s ott szemben találkozik gyermekkori játszótársával.

— Hová, háová oly sietve, Lenke? — kérdé az üdvözlés után.

— A szőlőbe édes anyámhoz. Nem tart velem Pali?

— Kész örömmel. Legalább van alkalom mondani: amerre vezet, megyek.

— Talán nem tudja, hol van a szőlőnk? — kérdé elpirulva Lenke.

— Oh igen. De miért lett oly piros? most ugy néz éppen ki, mint mikor egy héttel eselőtt Sándor az „Apostol“ második részét szavalta... és annál a mondásnál magára nézett — mondá enyelgőn Pali.

Elhallgattak. Gondolataik messze kalandos-

tak... s egyszerre Lenke megremegett, Pali firkésző tekintetét érezte arcán.

S az, mintha csak olvasott volna gondolataiban, halkán megszólalt:

— Ne is titkolja Lenke... ugyis tudom, hogy... s elhallgatott.

— Mit? — kérdé Lenke kíváncsian.

— Hogy maga szereti Sándort.

— Hogy én Sándort szeretem? — Ki mondta azt meg magának? — mondá meglepetésében önkénytelenül Lenke.

— Ki mondta meg? Maga.

— En?! — kérdé hitetlenül Lenke.

— Mikor?

— Eppen az imént, Lenke! Ne igyekezzék tagadni, hiába való volna az. Lássa, én jó barátja vagyok magának, legyen őszinte hozzám, hátha tudnék valamit tenni az érdekében.

— Maga? — felelt busan Lenke. Nem, tehet semmit, hiszen Sándor nem szeret engem.

— De mást sem szeret, — ne feledje azt Lenke — mondá szavaiba vágva Pali.

— Az mitsem változtat a dolgon. Hallgasson arról, mit most mondtam magának; felejtse el, hogy szívembe engedtem pillantani — mondá fájó hangon, aztán kevés ideig gondolataival foglalkozott s aztán folytató:

— En nem akarok feltűnni előtte, sőt még ha akarnék is, még akkor sem tűnhetnék fel, hiszen nem vagyok feltűnő szépség... ő neki pedig, hiszen tudja, mi az elve...

— Lenke! Nem tudom, ki beszélte el magának mindezeket... ám legyen, tegyük fel, hogy Sándor csak a feltűnő szép lányt tudja szeretni valaha... de azért ne feledjük még sem, hogy a szerelmes nem okoskodik...

ségét, továbbá a kezét, szemérméket és alkalmazási képességet fejlessze: kezdettől fogva a rajzolásban és a különféle slójdágakban gyakorolja fiúövéndékeit, a leányok pedig a női kézimunka minden ágában szeretnek bámulatos ügyességet.

Miért kell a siketnéma iskolának 8 év annak megtanítására, amit a népiskola 6 év alatt képes elvégezni? A népiskola I. osztálya is már nemde beszélő tanítványokat kap s nincs egyéb feladata, mint nevelni és ismereteket nyújtani. A siketnéma-iskolának ezeken kívül még egyrészt alapjából pótolnia kell mindazt, a mit a halló gyermek életének 6 első éve alatt az ugyanevezett anyai iskolában eltanult, főleg pedig a teljesen hiányzó beszédet kell megteremtenie, másrészt az ismereteket nyújtásában is lassabban és a legszigorubb következetességgel kell eljárnia. Növendékei tisztán a látás útján fogják fel a tanárok beszédét, ami bizonyára lassan megy. Meg megakasztja a tanítást az is, hogy lépten nyomon javítani kell a gyermekek kiéjtését.

Hogy a következetes és tervszerű slójd, illetve kézügyesítő oktatásnak mi a haszna, bizonyítják siketnéma iparosaink, kik az iskolából kikerülve könnyű szerrel nagy ügyességre és önállóságra tettek szert valamely iparágban.

Az elért eredmény mutatja, hogy a siketnémaikat is általában véve ugyanazon szellemi képességekkel áldotta meg a Gondviselő, mint az épérűeket, s e képességeik az iskolai rendszeres oktatás segítségével szintén kiművelhetők. Igaz ug an, hogy a siketnémaik közt is akad gyenge elméjű egyén, még pedig aránylag több, mint az épérűeké közt, de ez nem közvetlenül a siketiségnek folyománya, mint inkább a siketiséget is előidéző ama okoknak, betegségeknek következménye, a melyek az agynak, mint az értelem központjának kifejlődésére is káros hatással voltak. Az ilyenek persze itt is nemcsak hogy lépést nem tarthatnak a normális tehetségekkel, de egyáltalában alkalmasanok az iskolai tanításra.

Láthatni a fentiekből, hogy a siketnéma-nak mindennek az iskola. Végtelen elhagyatottságából az mentheti csak meg és adhatja vissza a társadalomnak. Iskola és tanítás nélkül a siketnéma felnő magára hagyatva, kitéve az elvadulásnak, az erkölcsi elfajulásnak; tehetetlen testbenlélekben, hozzátartozóinak nyüge, községének réme; ugy tengődik egy életlen keresztül, rabja zabolátlan vérének, vad ösztöneinek és elhal a nélkül, hogy isteni rendeltetését ismerte, vagy csak sejtette volna. Ellenben a kiképzett siketnéma époly munkás, hasznos, jogait és kötelességeit ismerő, adófizető polgárává válik a hazának, mint bárki más.

Ha tehát a társadalom szerencsétlen tagjáról, a siketekről és némákról gondoskodni akar, állítson számukra iskolákat. Krisztus is „Hephata”-jával megszólaltatott egy siketnémat és az emberiségnek különös gondjaiba

és szeretetébe ajánlotta az ily ügyefogyottakat. Es e krisztusi szeretet késztessen bennünket is a cselekvésre. A szeretet az, amely a siketnémaik fel- és megismerésére vezette az embereket. Csak a szeretet képes arra, hogy a négyzékéből embert faragjon, azt a társadalomnak ugyszólván újból megteremtse. A szeretet az, a mely a siketnémaik tanárát nehéz munkájában a lankadástól óvja. Ha látjuk e szerencsétleneket, szájalmat érünk irántuk, megszeretjük s megszeretvén őket, rajtuk segíteni törekedünk. Es ez számítás erre képtelen. A siketnéma-oktatás az érzék igen drága és csak kevésbé rentábilis dolog. „Az érzék nem áttalaná a siket gyermeket a Taygetos szikláján szétzuéni”. A samaritan-szeretet azonban az érzék pusztításának kitett nem halló gyermekek védő óvó karjaiba veszi és vele sajátos útjain a sötét elzárkózottságtól a közösség boldogító fénykörébe menekül. Es a samaritan-szeretet nem pihen addig, míg a siketnéma a segítségnek teljes mértékben részesévé és míg a szeretet vallása alapítójának jelszól adott „Hephata”-ja emberi képesség szerint igazán nem lesz.

Wentzel József,
áll. siketnéma iskolai tanár.

HIREK.

Tájékoztató.

A *szépirod.* (telefon 118. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; *hölgyek* részére *kedden* és *pénteken* délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 8-ig *urak részére* is. A *szépirod.* egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 10. A nagybecskereki zenekedvelők egyesületének hangversenye.

Makai Emil.

A magyar irodalomnak halottja van: Makai Emil, az ország zengő ajku troubadurja nincs többé. Egy szív, tele kincsesel, tele tündérfényű hangulattal, fölzokogó, lágy zengésű, félig elsírt, félig elfojtott daloknak meleg otthona mindörökké kihült. A halál fagyos lehellete megérintette a fájó betegségtől megtámadt, de lángjainak utolsó föllobogásában is káprázatos fényű poétaszívet, melyből kiapadhatatlannak látszó forrásként ömlött a legszebb daloknak árja a magyar irodalom nagy vizébe. Szegény Makai Emil! Kihült szivedbe soha sem markol többé a fájdalom, ha a te szived költészetének fénye nyibuszszal vonja be. — oh örökkön hiába — a legszebb Margit fejét! A te szived immár akkor is érzéketlen marad, midőn az istennő gyanant imádott lény talán könnyes szemmel rakja le sirhalmadra a koszort, elhaló, szomorú virágokat, dalaidnak örökszép liliumocokránt! Vajjon meg tudja e érezni a leg-

szőbb Margit, hogy e daloknak mindegyike a beteg költő lánglelkének forró tűzi szikrája része a lelkének, ennek a csodálatos varázslantnak, a melylyel a költészet istennője, legszebb dalait siratta elhalandó emberek gyönyörködtetésére, beteg lelkeknek gyógyítására. Vajjon meg tudja-e érezni a költő Margitja, hogy e dalcsokornak illata van, elhaló sóhaj a költő lelke mélyéből, az egyik virágillatra föl föltörő remény a másiké, örök sóvárgás Margit szerelme, a legnagyobb boldogság után. Vajjon meg tudja-e érezni! . . . Oh mi rettenetes a halál munkája, mely egy roncsot testen kívül a költészet legszebb templomát rombolta össze, a hol minden dal egy egy imádság, a melynek oltárán az érzelmek tiszta Vesztá-tüze 12 esztendőn át kioltthatatlan lánggal égett. Erezni tudó emberek, hullásátok könnyöiteket, hiszen a költészet mezején egy pásztortüzzel ismét kevesebb ég, kihullott a kesergő sip a pásztor kezéből, ki-aludt a láng, több a komor, éji árny, mely ráborul halott pásztorra, elnémult szipra, egykor föllángolt tűznek szürke, el-el szálló hamvára . . .

Es most hadd bucsuzzam én el tőled, kihült ajku, szegény poéta, fiatal tanítóm, mesterem! Nem ismertél engem, amidőn titokban, gyermeki, naiv érzellemmel bámultalak téged, hogy meglássam sápadt arcodról gazdag lelkednek visszfényét, hogy néma hódolattal véssem be öökre emlékezetembe ezeket a vonásokat, hogy öntudatlanul hatalmas mesteremet lássam benned, hogy beleringassalak lelkembe, vérémbé, egész valómba! Lelkem csókjával kísérek utolsó utadra, nagy halott! Es nem szünik meg irántad való hálám, a miért találkozhattam lelkeddel, a midőn szürke napokban szívembe csendültek lágyan omló, édes hangu, gyönyörűséges dalsaid. Oh találd meg másvilágon azt a boldogságot, melyről életedben a lemondás legfájdalmasabb, legszebb hangjain daloltál! Teljesüljenek szent pap-atyádnak szavai, melyekkel halalós ágyán megáldott téged, most, midőn a tulvilágon eldaldolod neki küzdelmes, keserves földi életedet! Legyen áldás emlékedben, szeresenedek, sirassanak, a kik életedben dalaiddal örvendeztek, dalaiddal sirtak! Isten veled szegény, dalos ajku, lánglelkű poétánk.

Klein Lajos.

A főispán gyermekei. Mint részvétellel értesülünk, az Abbáziban nyaraló főispán családjában újabb megbetegedés történt. Még fia jóformán föl sem gyógyult betegségéből, leánykáját támadta meg a gyermekek veszedelme, a vörheny. Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos éppen ez okból még mindig Abbaziában van s gondos kezelése mellett remélhetőleg csakhamar fölépülnek a család féltett kedvencei. Szívünkben kívánjuk.

Az új temesvári szerb püspök. Alig hantolták el Popovics Nikanor hült tetemét, máris megindult a tervezetés, hogy ki fog beleülni a püspöki székbe. Brankovics pátriárka mindenképen oda akar hatni, hogy dr. Letics pátriárkai titkár legyen az új püspök, aki neki rokona s bár nincs meg a kánonilag kívánt életkora, mindezek dacára mégis Brankovics keresztül akarja vinni ennek megválasztását. Hogy terve sikerül-e, az még a jövő titka. Eddig még más komoly jelölt nem jött kombinációba.

A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete folyó hó 10-én, a kaszinó kertben Rippka Armin egyleti karnagy vezetése mellett hangversenyt rendez a következő műsossal: 1. Huber Károly: „Magyar király-induló”. 2. Reissiger G.: „Sziklamalom”, nyitány. 3. Hubay Jenő: „Csárda-jelenet”, hegedűn előadja Grandjean Andor ur. 4. a) Blon: „Viráguttagás”. b) Benger: „Manók tánca”. 5. Donizetti G.: „Az ezred leánya”, nyitány. 6. Bach E.: „Tavas ébredése”, klarinéton előadja Binder Ferenc ur. 7. Waldteufel E.: „Les Violettes”, keringő. 8. Hoffmann H.: „Magyar népdalok”. Hangverseny után esetleg tánc. Belépti díj személyenkint 1 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor.

Állásába visszahelyezett kolostorfőnök. Dr. Radics Emiliánt, a krusedoli kolostor főnökét, akit hitlen kezelés miatt Brankovics pátriárka néhány év előtt felfüggesztett, a magyar kormány rendelkezése állásába és papi

csak szeret szivből, igazán, de hogy miért, mi okból szeret, azt se nem kérdi, se nem tudja.

Szeret és ismét szeret. Jó . . . ne bölcselkedjünk . . . lehet, hogy tévedünk . . . de olvassa el a levelet s akkor másként fog Sándorról gondolkodni — mondá Pali, miközben egy levelet nyújt át Lenkének.

Elfogulva vette át a levelet Lenke s aztán olvasni kezdte:

„Kedves Palim! Két napi szabadságot kaptam és meglátogattalak téged. Kérlek eszelj ki valami ügyes tervet, hogy a kis lánygyal találkozhassem, hogy megtudjam: barátság-e vagy szerelem, mit ő iránta érezek.

Ölel szerető barátod

Sándor.”

Lenke arca pirban égett, hogy a levelet olvasta. Hogyne, hiszen azt hitte, hogy ő róla szól. S mikor a levelet elolvasta . . . elmerengett . . . s minél mélyebben merült gondolataiba, arca annál busabb kifejezést vett magára.

Pali szava riasztotta fel.

— Lenke! Hát egy szava sincsen reá?

— De igen. Ne mondja meg ő neki, hogy én olvastam e levelet. Szavát adja erre Pali?

— Szavamát adom, ha már úgy kívánta.

De nem értem, mért kellett azt tennem.

— Nem érti?! — sóhaj fel Lenke. Pedig oly könnyen érthető. Mást emleget ő ebben a levélben, nem engem és én nem akarom, hogy ő tudja, hogy én sejttem valamit titkádból.

— Mást? — tündök Pali. Hogy erre nem is gondolt. S ha tényleg úgy volna, a sors sze szélye volt, hogy éppen annak kellett megmutatnia a levelet, kinek legnagyobb fájdalmat okoz az . . . Bűnös vagyok — gondolá. — A jövő . . . a holnap . . . majd világosságot hoz e

dologba . . . és e gondolat némiképp megnyugtatta.

Lenke figyelmesen nézett barátja arcára . . . aztán szelid hangon megszólalt:

— Nem fogom soha sem hibáztatni e levélért Pali, ne aggódjék . . . hiszen meg vagyok győződve, hogy jó akaratból mutatta meg nekem. . . De csalódot . . . és csalódtam én is. . . Maga elfelejti azt mihamar, én pedig viselni fogom bánatomat örökké . . . örökké, mert szeretek remény nélkül. . .

A hegyek alján jártak már ekkor. A nap sugár utolsó mosolygott reájuk, aztán a felhők mögé bujt. Helyébe a szellő jött, annak Lenke, mikor Pali nem látta, egy csókot adott, hogy vigye azt el Sándornak.

Megkapta azt Sándor bizonynyal, bár a szíve hideg maradt utána.

Alig értek a pinóchez, a zápor hullni kezdett vastag erekben.

Másnap megérkezett Sándor és nevetve kérdé Palitól:

— Nos! Elhitted nekem, hogy én egy leány után érdeklődöm?

Es Pali megértette ekkor, hogy csak tréfa volt minden és busan gondolá:

„Szegény jó barátom! Te nekem igazad volt . . . most már csak a szenvedés vár reád . . .”

Sándor pedig könnyű szívvvel dudolni kezdte:

„La donna e mobile.”

Pedig, pedig sirhatott volna akkor, hiszen egy ifjú leány szivéből tépte ki akkor könnyelműen a hitet és a bizodalmat . . . játékból.

Bévárdy Gyula.

méltóságában azt a figy hánytorgató Brankovics le akar mo

— A

A bánsági évi közgyűlés melyen jelen csos, főisp (Sándorfalv főjegyző (Kiss Ká továbbá a Nándor (Franzfeld) kalik K Lajos (Lajosfalva), Gr Zsigmond (Nyaczik) Rudolf tanít tisztelet volt megható be a jelenvol volt, mely részesült. A tulajdonk folyt le.

— Or első napja hajtás és fűjűdött ki, sertésekben jó árak ma

— T tanítók, jeg a „zsombol vel a „D viktus al p egybekötöt vendéglő ö lyenként I

— A v jére megny részen is. nyieink szer már sok hosszú a p hatatlannak puska. A v kint az a k után a legg A seregek juk, hogy a száma nem mindeneke A tepsifüle törvény. A 15-étől kezd vény meg nyulakra; nagyobb p ropogós ha pacsenyel

— L őszszel meg szeresített l vel Mihál bizatott me a kurzuson három jut

— Da a főakró telni anna mely tegna nél. A már segédelekk pályázat. A kozott. Egy

— K a cipész im mesterséget pálmát. Uja is bebizon történt, ho a hegyek kiket szint is volt. Ta a mamák egy 12 éve totta a dol élesebb tor az urat. P pesztrának. csere berét liter boroc ha egy kie nem vette csak a ma

méltóságába visszahelyezték. A patriárka egyúttal azt a figyelmeztetést kapta, hogy ezzel a sokat hánytorgatott ügy befejezettnek tekintendő. Brankovics patriárka állítólag emiatt állásáról le akar mondani.

A bányásági ág. h. ev. egyházmegye gyűlése.
A bányásági ág. h. ev. egyházmegye szokásos évi közgyűlése tegnap vette kezdetét Temesvárott, melyen jelen voltak: Krámer Béla kir. tanácsos, főesperes, Kernuch Adolf alesperes (Sándorfalva), Zvarinyi Emil egyházmegyei főjegyző (Liesling), Déry István vil. főjegyző, Kiss Kálmán egyh. aljegyző (Tót-Arad), továbbá a következő lelkészek: Jeszenszky Nándor (Nagy-Becskek), Bohus Károly (Franzfeld), Bán Miksa (Lajosfalva), Zankaliki Károly (Hertelendfalva), Doloschall Lajos (Lajosfalva), Paulinyi Sámuel (Antalfalva), Greszler Gyula (Versec), Chován Zsigmond (Lugos), Soltész Gyula (Birda), Nyaczik Endre (Kis-Semlak) és Semle Rudolf tanító (Franzfeld). Reggeli 8 órakor istentisztelet volt, melyen Kiss Kálmán mondott megható beszédet; később urvacsorával éltek a jelenvoltak. Mise után gyámintézeti gyűlés volt, melyen több egyház tetemes segélyben részesült. A papi nyugdíjintézet ülésezett ezután. A tulajdonképeni egyházmegyei közgyűlés ma folyt le.

Országos vásár. Nyári országos vásárunk első napja volt ma; szokatlan nagy volt a felhajtás és ehhez képest jelentékeny forgalom fejlődött ki, mert a kereslet nagy volt különösen sertésekben és szarvasmarhákban, amelyek elég jó árak mellett cseréltek gazdát.

Táncestély Jánosföldön. A jánosföldi tanítók, jegyző és tanárjelöltek folyó hó 17-én a „szombolyai Football egyesület“ közreműködésével a „Délmagyarországi tanítók egyesület“ konviktus alapja javára tornajátékkal és táncal egybekötött estélyt rendeznek az ottani „Jambó“ vendéglő összes termeiben. Belépti díj személyenként 1 korona.

A vadászdíny kezdete. Augusztus elsejére megnyílt a vadászdíny, ha egyelőre csak részben is. Augusztus elseje óta ugyanis, törvényeink szerint, szabad a vásár fogolyra és már sok helyütt, éppen a múlt vasárnapon, hosszú a passzionátus vadásznak szinte beláthatatlannak tetsző pauza után, már ropogott a puská. A vadászvilág öröme szolgálgon egyébként az a hír, hogy az idén a sikerült költségek után a legpompásabb foglászásra lehet kilátás. A seregek népesek és jól kifejelettek. Am tudjuk, hogy az igazi vadászt a foglyok nagyobb száma nem kápráztatja el, mérsékli magát és mindenekfelett megkíméli a fejletlen csapatokat. A tapsifülest is már csak néhány napig védi a törvény. A mezők hosszafutó lakóira augusztus 15-étől kezdve szabad vadászni. De, bár a törvény megengedi, alig lőnek még ilyenkor a nyulakra; hadd erősödjék, hadd fejlődjék, annál nagyobb passzió hajtani agárral és lőni télen a ropogós havon, a mikor jobban is esik a nyulpecsenye!

Lópatkolási tanfolyam. Temesvárott az őszezel megnyitják a kovácsmesterek részére rendezett lópatkolói kurzust, melynek vezetésével Mihály Miklós állattenyésztési felügyelő bizatott meg. A temesmegyei gazdasági egyesület a kurzuson legjobban kitűnt résztvevők közt három jutalomdíjat fog kiosztani.

Dal az eszkimókról. Az eszkimókról és a főképről szóló agyonkoptatott dalt lehet ismételti annak a pályázatnak eredményénél, a mely tegnap járt le az aradi kir. törvényszéknél. A máris-radnai járásbírósnál megüresedett segédtelekkönyvvezetői állásra volt hirdetve a pályázat. Az állásra hetvenkilenc pályázó jelentkezett. Egy kicsit sok eszkimó...

Kicsérült pályásbabák. Régi dolog, hogy a cipész inasok humor dolgában minden más mesterséget tanuló kollégiák elöl elragadják a pálmát. Ujabbán egyik Versec vidéki városban is bebizonyították ezt a vidám fickók. Vasárnap történt, hogy több iparos család kirándult a hegyek közé. A sok gyermek között, kiket szintén magukkal vittek, hat pályás baba is volt. Társasjátékra került a sor, a melyben a mamák is részt vettek, a pályásokat pedig egy 12 éves inas gyerekekre bízta. A fiut bosszantotta a dolog, kivált mikor a hat kis, de annál élesebb torok a szabadság alatt sivitva dicsérte az urat. Pokoli gondolat támadt a műkedvelő pesztrának. Kioldotta pályáikat a össze-vissza csere berélte a kis jószágokat. A társaság több liter borocskát is vitt magával s így nem csoda, ha egy kicsit pityókás állapotban hazafelé menve nem vette észre a cserét. Otthon rémüldöztek csak a mamák s a családapák, a mikor fiu helyett

leányt s fordítva leány helyett fiut találtak a pályában. Ejjél is elmúlt, a mikor sikerült visszacsereélni az eltévedt csemetékét. De azért még ma sem minden papa és mama bizonyos benne, hogy az ő gyermeke került e haza.

SPORT.

A Délvidéki Kárpát egyesület f. évi augusztus hó 18., 19. és 20. án Oravicabányára kirándulást rendez, főcélul kitűzve, hogy Oravicabányának gyönyörű vidékét és kirándulási helyeit a közönséggel megismertesse.

A kirándulás rendezés egyesületi tagnak Temesvártól Oravicára és vissza, Temesvárig számítva teljes ellátással — a vasúti jegy árát is beleértve — személyenként 22 korona, vasúti jegy nélkül 14 korona 80 fillér. Nem tagoknak első esetben 28 korona, vasúti jegy nélkül 20 kor. 80 fillér.

Tájékoztás végett megemlítjük, hogy az ebédnél és vacsoránál az ital külön fizetendő. — Továbbá, hogy a kirándulók külön hosszú útjarratu III. oszt. kocsikban fognak utazni.

Jelentkezni lehet bezárólag f. hó 16. áig Temesvárott Vasvári Antal posta- és táv. felügyelőnél (vári hivatal), Tóth Béla urnál, papirkereskedésében, Leme Antal egyesületi pénztárnoknál kormányzati épületben. A vidéki társatok Lenz János „Arany szarvas“ vendéglőjében 20% árelengedésre tarthatnak igényt.

A kirándulás programja:

Augusztus hó 18. án vasárnap.
Elindulás Temesvár-józsefvárosi pályaudvarról reggel 6-8 perckor. Megérkezés Oravicabányára 10:54 perckor délelőtt. Vojtek és Jám között a vonaton hideg ételek és hűsítő italok lesznek kiszolgálva. Bevonulás kocsikon a városba és azután elszállásolás.

Egy órák délután diszebéd a Korona szálloda kertjében. Délután 4 órakor közgyűlés a lövész kertben, este kedélyes összejövetel, táncal ugyanott.

Augusztus hó 19. én hétfőn.
Reggeli a „Novák“ féle kerti helyiségben 1/2, illetve 1/6 órák reggel. Onnan kirándulás négy csoportban különböző célirányban. Minden csoportnak külön vezetők fognak rendelkezésre állani.

I. csoport: Oravica—Kulugra—Roll—Pethő-Szikla—Ionabarlang—Vale.

Elindulás pont 5 órakor reggel, távolság 16 kilométer. Az ut meredek, vadregényes, keskeny, helyenkint mély szakadásokon vezet keresztül.

Csak edzett turistának ajánlható. Hölgyek nem vehetnek részt.

II. csoport: Oravicáról vasuton a krassovai állomásig, onnét párhuzamosan gyalog vissza a Zsittin hidig, zsittini vizesések, Marillavölgy—Vale.

Elindulás pontban 5 órakor kocsikon a vasuti állomásra. Távolság 15 kilométer. Ügyes turista hölgyek is részt vehetnek.

III. csoport: Oravica—Abraham-kut—Szimeon—Vale.

IV. csoport: Oravica—Róna ut—Marillavölgy—Vale, a III-ik és IV-ik csoport reggel 6 órák indul, távolság 7—8 kilométer, könnyű szép kirándulás, jó utak.

Mind a 4 csoport 1 órák délelben az ugynevezett „Vale“ völgyben találkozik közös ebédre. Vissza indulás 5 órakor.

Felkérjük a résztvevőket, hogy a bejelentésnél sziveskedjék bemondani, hogy melyik csoporttal kívánják a kirándulást megtenni.

Este 8 órák vacsora a „Novák“-féle vendéglőben, esetleg tánc.

Augusztus hó 20. án kedden.

Reggeli a „Novák“-féle vendéglőben 1/2 órák. Elindulás kocsikon 1/2 órák a vonat-hoz, haza utazás. Megérkezés Temesváron 1:30 perckor délután. A visszautazásnál szinte a vonaton frissítők lesznek szervizolva.

TAVIRATOK.

Fejérváry báró hazatérése.

Budapest, aug. 8. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter f. hó 12. én érkezik vissza Gasteinból. A honvédelmi miniszter jó egészséggel érkezik és kitűnő színben van.

Borzalmas szerencsétlenség.

Budapest, augusztus 8. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: Rajnár Ferenc gőzcseplőgép tulajdonos, ki tanult gépész, Muraszentesen csépléttett s a törmelék a gép szájába akarta rakni egy söprű segítségével. A gép azonban elkapta a söprűt, amit

Rajnár meg akarva akadályozni, jobb kezével utána kapott, de szerencsétlenségére, mert a gép elkapta kezét és tőből kiszakította. A szerencsétlen ember, dacára a gyors orvosi kezelésnek, estére meghalt.

Megégett gyermekek.

Budapest, aug. 8. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Lőcséről sürgönyzik: Az itteni Schroter-féle majorban az éjjel tűz ütött ki, mely csakhamar elhamvasztotta a major összes gazdasági épületeit s folszereléseit. Öt gyermek és két felnőtt ember a nagy füstben megfulladt.

Crispi haldoklása.

Budapest, aug. 8. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Nápolyból táviratozzák, hogy Crispi szivgyöngösege folyton fokozódik. Elettén maradásához nincs remény.

A kormányozható léghajó.

Budapest, aug. 8. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Santos Dumont ma ismét folszállt léghajójával. Nagy nehezen bár, de megkerülte az Eiffel-tornyot, de a széllel megküzdani nem volt képes. A léghajó a Trocadero-n tul levő szálloda tetejére esett, ahol megakadt. Dumont sértetlen maradt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. augusztus 8.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bányási	6	76	7.65	7.75	80	0.—
Tiszvidéki	6	76	7.75	7.85	80	8.20
Pestvidéki	6	76	7.75	7.85	80	8.15
Bácskai	6	76	7.85	8.—	80	0.—

Roza	uj	elsőrendű	kilo	
			70-72	6.65
„	„	másodrendű	—	6.55
Árpa	„	takaromány	80-82	6.10
„	„	égetni való	82-84	6.—
„	„	sörfőzésre való	84-88	0.—
Zab	„	—	39-41	6.35
Tengeri	6	bányási	—	0.—
„	6	másodm	—	5.20

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Csöndes irányzat mellett a készárúüzletben lanyha volt a forgalom. A határidőüzletben déli zárlatkor a következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buza októberre	8.04—8.05
„ 1902. áprilisre	8.42—8.43
Rozs októberre	6.69—6.70
Zab	6.19—6.20
Tengeri augusztusra	5.25—5.26
„ 1902. májusra	5.06—5.07
Repcs augusztusra	13.50—13.55

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Beoskerekre, illetve Nagy-Beoskerekről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkekik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 8 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 6 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Idalai:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 6 óra 58 p.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

Tudósítás.

Bátorkodom a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy folyó hó 7-én

gyógyszertáramat

a mai kor igényeinek megfelelően a fővárosi gyógyszertárak mintájára mindennel felszerelve a **Gabona-téren**, a gör. kel. szerb hitközség épületében, a Tomaseváci-utca sarkán, megnyitottam.

Számos éven át a főváros legnagyobb gyógyszertáraitban, valamint két éven át Menczer L. urnál a helybeli „Korona” gyógyszertárban működvén, remélem, hogy a n. é. közönség bizalmát meg fogom nyerni és kérem b. pártfogását.

Nagybecskerek, 1901. augusztus hó 7-én.

Basch Ernő,

„Az angyalhoz” címzett gyógyszertár tulajdonosa.

795-8.1

Hirdetmény.

Beodra község vadászati joga folyó évi szeptember 2-án délelőtt 9 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverés útján 1902. évi január hó 1-től számított egymást követő 6 évre bérbe fog adatni.

Beodrán, 1901. évi augusztus 7-én.

789-8.1

Községelöljáróság.

Csebza község elöljáróságától.

1132. kig. sz. 1901.

784-2.2

Hirdetmény.

A Csebza község határában fekvő 1611., 1612., 1613. és 1604. tagosítási térképszámu, összesen mintegy 12 holdat kitevő területeknek, valamint 17 ház helynek felmérése céljából a nyilvános árlejtés folyó évi augusztus hó 23-ik napjának d. u. 2 órájára kitűztetik.

Felhívtnak azon okleveles mérnök urak, kik ezen felmérést eszközölni óhajtják, hogy a vonatkozó ajánlataikat az árverés napjáig vagy írásban alulírott elöljáróságnál adják be vagy pedig az árlejtéskor szóbelileg megtegyék.

Bánapénz nem igényeltetik. A beadandó ajánlat az ajánlattevőre nyomban, a községre nézve pedig csakis a szerződésnek történt törvényhatósági jóváhagyása után válik kötelezővé.

A munka törvényhatósági jóváhagyás után kezdendő meg és legfeljebb egy hó alatt; a munkadíj a munka befejezése után nyomban ki lesz fizetve.

A szükséges napszámásokat és fogatokat a község díjmentesen állítja ki.

A felmérés eredményéről egy hiteles térkép-vázlat készítenőd.

Kelt Csebzán, 1901. évi augusztus hó 4-én.

Fleischer Elemér,
jegyző.

Botya Miklós,
bíró.

Torontálvármegye pancsovai főszozolgabíróságától.

4872. sz. 1901.

790-2.1

HIRDETMÉNY.

A pancsovai járás utibizottságának folyó évi július hó 4-én 5 szám alatt hozott határozata értelmében az almás-glogoni községi közlekedési ut hengerelési munkálatainak vállalat útján való biztosítása céljából folyó évi augusztus hó 22-én délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségben nyilvános szóbeli árlejtést tartok, miről vállalkozókat azon megjegyzéssel értesítem, hogy a vonatkozó költségvetés és árlejtési feltételek a pancsovai főszozolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Pancsován, 1901. évi aug. hó 5-én

Jablenszky Miklós,
főszozolgabíró,
utibizottság elnöke.

9049. líkvi szám. 1901

792-1.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy e kir. telekkönyvi hatóság kerületéhez tartozó Torontál vármegyében fekvő Jankahid község telekkönyvének 564. számú telekjegyzőkönyve elveszett, hogy eme telekjegyzőkönyv pótlásaképp készített tervezet kifogástalannak találtatván, azzal az elveszett telekjegyzőkönyv pótoltnak kijelentett.

Együttal értesítenek az ismeretlen érdekeltek, hogy eme tervezet 1901. évi november hó 1-ig a telekkönyvi irodában megtekinthető s a tervezet összeállítására nézve kifogás emelhető.

Kelt a nagybecskereki kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál, 1901. évi július hó 18-án.

Kiss,
kir. törvényszéki bíró.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy

zongora-hangolásokat

jutányos ár mellett eszközölök.

A t. közönség b. pártfogását kérve, tiszttel

Kürschner L. Ignác,

763-10.4

Kinizsi utca.

Kiadó utcai lakások.

Folyó évi november hó 1-től kezdve bérbe adandó:

1. A zsinagóga mellett egy külön bejárattal, 3 szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló nagy lakás hálófülkével és külön folyosóval együtt évi 360 forintért;

2. ugyanott egy három szobás lakás a mellékhelyiségekkel és villanyberendezéssel együtt évi 260 forintért;

3. ugyanott egy egy szobás lakás a mellékhelyiségekkel együtt évi 80 forintért;

4. a városi népkert tözsomszédóságában, a Mária Terézia-utcában egy két szobás lakás a mellékhelyiségekkel együtt évi 160 forintért;

5. ugyanott a Rákóczy-utcában egy ötlegáns garçon-szoba, villanyberendezéssel, együtt 300 forintért, vagy pedig külön-külön 80-120-160 forintért. (766-6.6)

Tudakozódhatni

Virágh Vilmos

háztulajdonosnál, Rákóczy-utca 2473. sz.

Az uri-utca 267. sz. alatt

(volt Mocker-féle ház)

egy 3 szoba, konyha, éléskamra, faszín és pincéből álló

utcai

lakás

november 1-ére kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

780-x.3

Van szerencsénk Nagybecskerek és vidéke mélyen tisztelt hölgyközönségét értesíteni, miszerint gyártmányaink képviselével, valamint kész mellfűzők és mellfűzőknek mérték utáni készítésre szóló megrendelések felvételével

Kürschner Helén asszonyt Nagybecskereken

biztuk meg, ki ugy a megrendeléseket felveszi, valamint a fűzők ezáltalását is eredeti árakon és franco fogja eszközölni.

Mély tisztelettel

Mme Lebowitsch & Co

mellfűző különlegességek gyártmánya

Budapest, IV., Váci-utca 36. sz., Klotild főhercegnő palotájában.

(767-10.2)